

Remissyttrande: Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system

Skogsägarföreningen Norra Skog har tagit del av finansdepartementets betänkande "Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system" (SOU 2022:13), dnr Fi2022/01180. Som remissvar hänvisas till vad som framgår av detta utlåtande.

Norra Skog är en skogsägarförening med rötterna i Norra Skogsägarna och Norrskog. Föreningen ägs av 27 000 enskilda skogsägare med ett samlat skogsinnehav på drygt 2,1 miljoner hektar skogsmark i de fyra nordliga länen. Föreningens huvudsakliga uppdrag är att företräda det privata enskilda skogsbruket, driva egen skogsbruksverksamhet och produktion i egen industri samt virkesförmedling av skogsråvara till extern industri.

Sammanfattning

Utredningen har haft i uppdrag att analysera utformningen av ett nytt miljöstyrande system som ett alternativ till den nuvarande tidsbaserade vägavgiften (eurovinjettavgiften) för godstransporter på väg och som kan bidra till att miljö- och klimatmålen nås, användas för uttag av skatt och bidra till förbättrad kontroll av regelefterlevnaden av yrkestrafiken.

Utredningen:

- Föreslår ett avståndsbaserat system eftersom det är det enda alternativet som uppfyller de syften och krav som uppställs i kommittédirektiven. Ett avståndsbaserat system ger möjlighet att utjämna konkurrensvillkoren och förbättra kontroll av regelefterlevnad. Det ger även möjlighet att beakta geografiska förhållanden.
- Föreslår att det skattepliktiga vägnätet ska omfatta europavägar, riksvägar och primära länsvägar. Inom det skattepliktiga vägnätet ska de vägar som har en trafikintensitet som understiger 500 tunga fordon per dygn som huvudregel undantas från beskattning.
- Föreslår att med tätort ska avses de kommuner som ingår i Stockholms, Göteborgs och Malmös tätortsområden i enlighet med Naturvårdsverkets zonindelning utifrån EU:s luftkvalitetsdirektiv. En högre skatt ska tas ut på det beskattade vägnätet i dessa tätorter.
- Anser att differentieringen mellan dessa tätorter och landsbygd bör utformas som ett tätortstillägg i den avståndsbaserade skatten.
- Föreslår att den avståndsbaserade skatten ska differentieras geografiskt utifrån län och en lägre skattenivå, glesbygdsnivå, ska tas ut för vägar i län med låg befolkningstäthet (glesbygds-län).

- Bedömer att den avståndsbaserade skatten bör differentieras utifrån fordonets, eller fordonskombinationens, totalvikt, Euro-utsläppsklasser och eventuellt antalet hjulaxlar.
- Bedömer att uppgifterna om bland annat gränspassager från systemet för uttag av skatt bör användas i syfte att förbättra möjligheterna till kontroll av regelverket kring cabotagetransporter – dvs. möjligheten för en transportör att utöva yrkesmässiga tillfälliga inrikes godstransporter i ett annat EU/EES-land än där denne är etablerad.
- Utredningens förslag innebär att en avståndsbaserad kilometerskatt läggs ovanpå befintlig beskattning, men bedömer att det inte kan anses vara juridiskt möjligt att koppla ett system för återbetalning av bränsleskatt till den nya avståndsbaserade skatten. Utredningen anser att ett återbetalningssystem visserligen är möjligt, i enlighet med nuvarande energiskattedirektiv, men att den administrativa rimligheten och den samhällsekonomiska effektiviteten kan anses som tveksam.

Synpunkter

Norra Skog avstyrker i sin helhet Finansdepartementets betänkande "Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system" (SOU 2022:13), dnr Fi2022/01180.

Skogsnäringen är en av de branscher som köper flest transporter i Sverige. Näringsen upphandlar logistik tjänster för drygt 25 MDSEK per år. Val av transportslag beror på produkt och destination, men oftast sker en kombination av transportslag. För transporter inom Sverige används både tåg och lastbilar. Lastbil är det dominerande transportslaget för rundvirke (64 procent), flis (85 procent) och sågade trävaror (87 procent).

Norra Skog framhåller vikten av en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. I detta sammanhang får ett nytt miljöstyrande system inte medföra nya och ökade kostnader för svenska skogs- och åkeriföretag.

Utredningens förslag går dock i helt motsatt riktning och förordar att en avståndsbaserad kilometerskatt läggs ovanpå befintlig beskattning. Detta när Sverige har världens högsta dieselpriis – samtidigt som det mycket spända europeiska säkerhetsläget och kriget i Ukraina ytterligare pressar dieselpriiserna uppåt.

Åkeriföretagen är redan hårt pressade och många kämpar för sin överlevnad. I detta läge är det orimligt att över huvud taget diskutera en ytterligare kostnadsbörda på svenska skogs- och åkeriföretag.

REMISSYTTRANDE

Dnr Fi2022/01180
2022-09-30

3 (3)

Trots försök till geografisk differentiering samt beaktande av trafikintensitet återstår många frågor att bereda, både vad gäller berört vägnät och vilken teknik som ska användas. Bland annat finns det en uppenbar risk att systemkostnaden kommer att bli större än intäkterna från systemet. Eurovinjettdirektivets krav på att avgiften ska differentieras utifrån vilken mängd koldioxid fordonen släpper ut har inte utredningen heller något bra svar på.

Därtill ser Norra Skog betydande risker för överflyttning till det obeskattade vägnätet. Till exempel riskerar vägar med sämre bärighet att drabbas av ökad trafik, vilket gör att dessa vägars standard sänks ytterligare och med den underhållsskuld det svenska vägnätet har redan idag kan det bli förödande.

Norra Skog avstyrker Finansdepartementets betänkande i sin helhet och betonar vikten av att regeringen i detta sammanhang grundligt analyserar och beaktar de sammantagna effekterna på de svenska skogs- och åkeriföretagens transporter och deras konkurrenskraft gentemot omvärlden.

Oavsett miljöstyrande system är effekterna på skogs- och åkerinäringarna i slutänden helt beroende av väl fungerande och kostnadseffektiva transporter. En skatt på avstånd är inte rimlig – framför allt inte i Norra Sverige.

För Norra Skog, ekonomisk förening, 794000–2665

Patrik Jonsson
Chef Skog & Virke

Erik Jonsson
Näringspolitisk strateg